

Savilkt kapučpuikas teātrī

Piektdien, 9. oktobrī, Dailes teātra Mazajā zālē skatuves dzīvi sāks no pavasara pārceltā pirmizrāde – Dankana Makmilana lugas "Monstrs" iestudējums Dmitrija Petrenko režijā. Izrādes centrā – neērts tīnis, kurš neapmeklē stundas, destruktīvi uzvedas, uzdod nepiedienīgus jautājumus un lieto nepiedienīgus vārdus. Puikas lomā – jaunais aktieris KĀRLIS ARNOLDS AVOTS, kurš sportista karjeras vietā izvēlējies teātri, kā students no Valmieras teātra Dailes teātrī ienācis pārmaiņu laikā, bet šo sezonu sagaida jau ar otro nomināciju "Spēlmaņu nakts" balvai.

AIJA KAUKULE

– Tu taču joprojām esi aktiermākslas students? Pašlaik norit studentu diplomdarbu izrādes, bet tu – spēlē Dailes teātrī.

K. A. Avots: – Joprojām esmu Indras Rogas un Mihaila Gruzdova students Latvijas Kultūras akadēmijā, bet diplomdarbos nepiedalos, jo varēju tam izvēlēties kādu no Dailes teātra izrādēm, kur man šosezon ir daudz un dažādas lomas. Šajā mācību gadā vēl atlicis uzrakstīt bakalaura darbu un nokārtot dažus teorijas priekšmetus. Paldies Dievam, pirmdienas teātrī ir brīvdienas, tad mēģināšu iedzīt. Vēl neesmu izlēmis – varbūt rakstīšu bakalaura darbu par Dankana Makmilana dramaturģiju izrādēs "Elpa" un "Monstrs", bet varbūt salīdzināšu spēles pamatprincipus Viestura Kairiša gaidāmajā izrādē "Smilģis" un Borisa Frumina iestudētajā Vampilova darbā "Vecākais dēls", kur man būs galvenā loma sezonas nogalē.

– Tu ej uz priekšu ļoti lieliem soļiem. No brīvklauzītāja par aktierspēles studentu, pirms gada – Valmieras teātra aktieris, bet kopš pavasara – Dailes teātra štata, galvenajās lomās. Salīdzinot ar studiju biedriem – teju izredzētais.

– Drīzāk esmu absolūts vienpatis. Opozicionārs. Kad otrajā kursā pēc Indras Rogas aicinājuma aizgāju no Leļļu teātra kursa uz Valmieras teātri, tur nonācu viens kā pirkstiņš. Man patiktu teikt, ka es vienkārši kā Spridītis eju uz priekšu un meklēju savu laimi. Tas, kā notika saskarsme ar Viesturu Kairišu, sākumā vispār bija diezgan smieklīgi. Viņš bija atbraucis uz izrādi "Vidzemnieki" un pēc tam nopietni pa jokam teica: "Jā, jā, tāds jaunais Andrejs Žagars, un visur ar skriešanu un spēku." Toreiz nodomāju – viņš laikam iesmej par mani. Pēc diviem gadiem sekoja īstais *skautings*. Viesturs Kairišs un Juris Žagars noskatījās gan manus studiju darbus, gan Valmieras teātra izrādes – "Mārtinu Īdenu", "Ham-

letu", "731. soli". Man šķiet, ka tieši pēdējais darbs bija pagrieziena punkts, jo pēc tā vairāki režisori izrādīja interesi par mani kā aktieri. Sekoja arī Viestura zvans. Tas, protams, ir pagodinājums. Vienu dienu pastaigāju ar šo domu pa Lielajiem kapiem, kas ir pretī manām mājām, paglaudīju Lāčplēša galvu Andreja Pumpura pieminekli un sapratu, ka vieta šajā simtgadīgajā teātrī un vēl pārmaiņu laikā man ir ļoti izaicinoša un arī iespēja pierādīt un atrast savu vietu. Es ļoti uzticos Viesturam Kairišam kā mākslinieciskajam vadītājam.

– Dailes teātra kolektīvs ir pierādījis, ka atmosfēra teātrī var būt gana nokaitēta.

– Šobrīd iekšējā atmosfēra nav nokaitēta, drīzāk iedvesmojoša, jo teātrī valda darba sajūta, ārējs un iekšējs remonts. Ja paskatāmies, kā vēsturiski dzīvo teātra organizācija, tad redzam, ka ik pēc desmitgades ir jāienāk jaunām dvesmām un jauniem cilvēkiem. Nejutu, ka šeit būtu intrigu midzenis. Skaidrs, ka man sava vieta vēl jānopelna un jāatrod, bet jutos gaidīts, un manu viedokli ciena. Pateicoties, protams, arī Dmitrijam Petrenko, ar kuru kopā veidoju jau otro darbu ("Elpa" un "Monstrs"). – **A. K.** Viņš ir lielisks pedagogs un draugs, tāpat esmu gandarīts par darbu kopā ar Viesturu Kairišu un iespēju spēlēt kopā ar teātra smagsmagiem. "Jāzogs", jāmacās no viņiem, bet nedrīkst pazaudēt to Elejas puiku mani.

– Kā tu redzi teātra nākotni un sevi tajā?

– Lauris Dzelzītis šodien

“Vajag domāt, ko tu vari dot teātrim, izrādei, nevis individuāli bīdīt savas personiskās ambīcijas, kompleksus.”

gāja garām, kad runāju ar meistaruru Gruzdovu (režisoru Mihailu Gruzdovu). – **A. K.**, un teica – tev tas Kārlis ir tāds gaišs un labvēlīgs, vienkāršs džeks, un viņam nespīd cauri ambīcijas. Un tā arī ir – vajag domāt, ko tu vari dot teātrim, izrādei, nevis individuāli bīdīt savas personiskās ambīcijas, kompleksus – kādu pārspēt, dabūt balvu. Teātris ir komandas darbs. Es iedvesmojos no Smilģa tekstiem – strādāt tāda mākslinieciskā pacilitābā –, lai gan te drusku pielīp arī lielummānija. Taču, kamēr man ir iespēja mākslinieciski realizēties, esmu laimīgs.

Man ir arī savs mērķis, ko esmu apspriedis arī ar Viesturu Kairišu. Gribu būt izrādes autors, bet ne režisors – uztaisīt izrādi par kādu vēsturiski nozīmīgu, legendāru sporta personību. Tā varētu būt

mana mazā revolūcija, visvairāk – sev pašam.

– Tev kā kādreizējam sportistam personisks motīvs nav tālu jāmeklē.

– Pavisam noteikti. Abi mani vecāki ir sportisti – mamma sporta skolotāja, tēvs bija handbolists Murjāņos. Tā būtu mana mīlestības vēstule sportam. Man bija visas fiziskās dotības, lai kļūtu par sportistu, skolā vienmēr bija pieņākums būt pirmajam. Par profesionālu sportistu tomēr nekļuvu, un varbūt šī būtu atvairošanās mammai par to. Bet mamma jau tāpat nāk uz izrādēm, raud un priecājas. Tikko uz "Elpu" kopā ar 10. kla-

si bija atbraukušas divas manas kādreizējās skolas, Elejas vidusskolas, skolotājas – atveda ziedus, saslavēja. Mana pirmā teātra pulciņa pasniedzēja taču bija ķīmijas skolotāja Anna Švitiņa.

– Tava ienākšana teātrī pavasari bija ne gluži tāda, kā varētu sapņot, – pirmā pirmizrāde atcelta, teātris – slēgts.

– Tuvojās "Monstra" pirmizrāde, bijām tikuši līdz caur laidei, un tad – viss. Ļoti apokaliptiska sajūta. Likās, it kā smiltis izbirtu cauri plaukstai un rokā nekas nepaliek. Pēcāk gan pandēmija kā globāla mēroga problēma nomāca manas personiskās bēdas. Juris Žagars ļoti labi pārkalificēja aktierus citos darbos, es, piemēram, bildēju teātra rekvizītus. Tagad katru zobenu zinu pēc koda. Tā iepazīnu teātri no iekšpuses, un taisnība jau ir –

teātris sākas no garderobes.

– Par tavu debijas izrādi kļuva "Elpa" – uz lielās skatuves, bez dekorācijām, divatā ar Aneti Krasovsku.

– Sabiedrībā vienubrīd bija liela diskusija, ko īsti darīt ar Dailes teātra Lielo zāli, lielo skatuvi. Redz, kā – nevaļag trīsstāvēgu scenogrāfiju, dejas, gaismu, mūziku. Ir tikai divi dzīvi cilvēki un viena *tumba*. Kopā ar Ģimu (Dmitriju Petrenko) un Aneti (Krasovsku), man šķiet, mēs lauzām priekšstatu par lielo skatuvi, atgādinot, ka galvenais uz tās ir aktieris. Tas, protams, man bija milzīgs izaicinājums. Divu cilvēku dzīve lugas 104 eksemplāra lappusēs, bet uz skatuves esam tikai mēs divi, un vienīgais, kur tu vari glābties, ir partneris. Es saku viņai, lai ņem ledu no manas glāzes, bet man rokā nav nedz ledu, nedz pašas glāzes. Ir tikai partneris – kādu piespēli viņš man iedos, tā spēlēšu atpakaļ.

– Cik daudz smel savā pieredzē?

– Esmu tāds, kāds esmu tagad. Man ir 24 gadi, un es nemēģinu spēlēt puisī Ginta Andžana vecumā (izrādes otrā sastāvā ir Gints Andžāns un Ieva Segliņa). – **A. K.** Runāju kā savas paaudzes cilvēks, Gints – savas. Lai godīgāk. Tās domas man ir pazīstamas, es arī iedomājos par ģimeni, bērniem. Negribas par to domāt, gribas izvairīties. Bet vajag domāt.

– "Monstrā" tavs varonis ir citā vecuma grupā. Neērts, destruktīvs tīnis, kas sagādā galvassāpes lielajiem. Atceries sevi šajā vecumā?

– Derils ir 14 gadus vecs, un tas ir vecums, kas man vēl tepat aiz stūra. Es toreiz biju tāds maziņš kretīns, kuru ataisnoja, bet viņu vairāk par tādu monstru uztāisa. Patiesībā neviens neiedziļinās grūtajos bērnos. Kur tai problēmai ir sakne? Mēs piekaram

birku: uzmanības deficīta un hiperaktivitātes sindroms. Bet kas ir pusaudža depresija? Par to runājam ļoti maz, taču tā reizēm izpaužas pilnīgi pretēji pieaugušo pazīmēm. Eksplozivitāte, hiperaktivitāte, straujās emociju sakāpinājums. Baigais mikslis. Ja bērnam ir bijuši tādi apstākļi kā Derilam... Es ļoti labi saprotu tos jauniešus, kuri grib atbēties dzīvei par to, ka viņiem ir kaut kas atņemts vai pāri darīts. Man pašam ir bijuši ģimenē audzubrāļi, mēs gan esam draugi. Gatavojot izrādi, braucu pie mammas uz Elejas vidusskolu, pētīju, skatījos, vēroju pusaudžus. Mēģināju atmiņās atgriezties savā klasē – biju diezgan delverīgs jauneklis. Taču Derils jau ir cits, daudz agresīvāks līmenis. Kopā ar Ģimu Petrenko atrādām konkrētu subkultūru, kur šāda agresija jau ir iekšā.

– Tu domā – repmūzika?

– Tagad tie džeki – *New Wavy, Rolands Ē, Prusax* – kustina jaunatni. To nevar neņemt vērā. Viens no izrādes mērķiem ir savilkt kapučpuikas teātrī. Nācās apgūt viņu lietoto slengu un atrast sevī to agresivitāti. Un tā manī ir. Dostojevskis rakstīja: paskaties uz Jupiteru – viņam rokās ir visi zibeņi, bet vai var dzirdēt, ka viņš katru dienu dārdina? Turu tos zibeņus iekšā, bet varu iedārdināt. Un tur būs, "Monstrs" pieprasa negaisu.

– Septembris tev esot pagājis filmējoties. Staņislava Tokalova topošajā filmā "Mīlulis" tev ir galvenā – maksātnespējas administratora – loma. Pavisam cits stāsts, pieaugušo pasaule.

– Esmu maksātnespējas administratora palīgs Matīss, 26 gadus vecs. Patī tēma un vide – maksātnespējas administratori, juristi – tā ir pavisam cita pasaule. Saņemu drosmi un tikos ar nozāres smagsmagiem, arī pretrunīgiem bērniem. Kur tai problēmai ir sakne? Mēs piekaram

bet bija tādi, kas ļāva sevi birojos ēnot.

– Konkurence uz lomu bija liela?

– Jā, bija četras kārtas. Izvēlējās ļoti rūpīgi, un režisors man ilgi neteica, ka esmu apstiprināts – turēja uz āķa, kaut bijām jau labu laiku mēģinājuši. Strādājām ar vienu no šā brīža labākajiem Eiropas operatoriem – rumāni Oļegu Mutu. Bija ceturta filmēšanas diena, kad Oļegs, pēc būtības intraverts cilvēks, pienāca klāt un pateica – "Kārlis, prekarsno, today I saw the character and you have to keep it all the way through the movie" (Kārlī, šodien es ieraudzīju tēlu, noturi to viscaur filmai). Tas mani ārkārtīgi iedvesmoja un, protams, lika aizdomāties – kā tad ar pārējām dienām.

– Kādi izaicinājumi jāpārvar kinokameras priekšā?

– Viens no tiem – filmēties kailam. Tas vienmēr ir ļoti grūti. Otrajā kursā, spēlējot eksāmena fragmentā "Karalī Līrā" vienu no brāļiem, tēva neatzīto bastardu, to izmēģināju pirmoreiz, lai saprastu, vai to varu. Skatījās visi pedagogi, režisori, kursabiedri. Bet es izgāju kails ar svecīti rokā un norunāju monologu – par neapslāpējamu vēlni atbēties par nodarītajām pārestībām. Pirmajā brīdī bija briesmīga sajūta – nav kur paslēpties, bet sapratu, ka to varu un teksts pār lūpām nāk pavisam godīgs.

– Priekšā jau otrā "Spēlmaņu nakts" ar nomināciju kā gada jaunajam skatuves māksliniekam. Otrreiz ir sa-traucošāk?

– Tas ir milzīgs pagodinājums. "Spēlmaņu nakts" ir teātra cilvēku svētki, un tā uz to arī jāskatās. Būtu forši, ja nākamajā dienā būtu brīvdiena. Bet ne – simboliski – nākamajā vakarā būs izrāde "Smilģis". Kopā ar spēcīgiem Dailes teātra aktieriem būšu viens no šiem *Eduardiem Smilģiem*. Ko tur daudz, iešu un darīšu.

Kārlis Arnolds Avots: "Man patiktu teikt, ka es vienkārši kā Spridītis eju uz priekšu un meklēju savu laimi."

KARĪNAS MIEZĀJAS FOTO

